

erhålla undervisning i latin, måst med kånbar uppoffring sända dem till aflägsnare belägna läroverk eller bekosta privatundervisning. Denna omständighet skulle dock icke kunna hafva förmått mig att hos Riksdagen göra någon framställning i ämnet, derest någon utgift ådrages statsverket genom ändring af läroverkets bestämmelse; men då, med bibehållande af nuvarande anslagsbelopp, undervisning i latin kan meddelas åt dem, som sådant önska, i läroverkets 4:de och 5:te klasser, synes billigheten fordra, att Oskarshamns läroverk likställes med andra af samma slag.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag hemställa,

att Riksdagen måtte på det sätt förändra sitt år 1877 angående Oskarshamns läroverks utvidgning fattade beslut, att det för allmänna läroverkets i Oskarshamn utvidgning från treklassigt till femklassigt anvisade anslag må, med iakttagande deraf att kommunen bekostar fullt ändamålsenlig lokal för läroverket, utgå på enahanda vilkor som anslagsbeloppen till öfriga femklassiga allmänna läroverk i riket eller så, att undervisning i 4:de och 5:te klasserna må meddelas å både den klassiska och reala linien.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1880.

B. Lindgren.

N:o 40.

Af Herr Grefve A. Piper: Angående ändring i gällande stadgande om tiden för folkskolelärareplatsers af- och tillträädande.

Vid 1878 års riksdag väcktes inom Andra Kammaren motion om ändring uti Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 21 December 1877

beträffande laga af- och tillträdestiden vid folkskoleläraretjenster, en motion som af Kammaren afslogs på grund af Utskottets utlåtande i ämnet.

Utskottet anförde att genom den föreslagna längre tiden emellan fastställt val, och tillträdet till den nya platsen, skulle ingen nämnvärd fördel vinnas af den församling *ifrån* hvilken skollärare afflyttade, och att en olägenhet skulle derigenom tillskyndas den församling *hvertill* läraren skulle flytta. Vidare ansåg Utskottet att sådana fall ytterst sällan inträffade, då lärare afflyttade så nära före lästerminens början att någon svårighet kunde derigenom uppstå, och slutligen ansågs Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse i saken vara utaf alltför färsk datum för att erfarenhet derom då redan skulle hafva vunnits, hvarför ock Utskottet hemstälde att intet afseende måtte fästas vid motionen.

Med stöd af den erfarenhet som sedermera i denna sak vunnits, finner jag mig uppmanad att beträffande denna icke ovigtiga fråga väcka motion till ändring af nuvarande stadgande.

I följd af nu gällande förordning kan inträffa att om t. ex. ett val vunnit laga kraft i November månad, så afflyttar den valde läraren från sin plats och tillträder sin nya befattning den 1:sta derpå följande Januari, således möjligen redan en månad efter det skolrådet uti den församling han lemnar fått kännedom om hans flyttning, ifall ens någonting härom blifver anmäldt. Skolrådet har således då i bästa fall $1\frac{1}{2}$ månads tid till att anskaffa ny lärare, ifall lästerminen, såsom ofta är fallet, börjar den 15:de Januari.

Då nu inom de flesta stift största svårighet förefinnes, ja ofta omöjlighet, att anskaffa antagliga vikarier och församlingen, för att icke gå miste om lönetillskottet af allmänna medel, måste använda examinerad lärare, så är man i allmänhet nödsakad tillgripa den utvägen att antaga gamla pensionerade, mer eller mindre olämpliga skollärare till vikarier. Exempel kunna anföras hurusom för ålder och oduglighet afskedade lärare, sedan under många år ständigt på en mängd ställen, varit använde såsom vikarier. Att ett sådant förhållande är stridande emot god ordning och måste inverka högst menligt på undervisningen, är väl obestridligt.

Äfven inträffar icke sällan att skollärare lemna sin plats på andra tider än de tvenne stadgade dagarne. Inom en grannförsamling till min hemort anmälde en ordinarie skollärare den 12 Januari, att han följande dag ämnade afflytta till Malmö, der han emottagit en extra lärarebefattning med fördelaktigare lönevilkor.

Visserligen torde väl förordningen af den 21 December 1877 böra tolkas sålunda, att icke allenast tillträdande af skollärareplats utan äfven

afträdande från innehafvande plats endast får ske å någon af de stadgade dagarne 1 Januari eller 1 Juli, men så tolkas denna författning icke öfverallt, utan anses skollärare hafva full rättighet att lemna sin befattning när som helst och utan någon föregående uppsägning. För öfrigt blifver väl en genom tjenliga medel qvarhållen skollärares verksamhet af föga välsignelse för den församling, der han emot sin vilja qvarhålles.

Funnes nu förordnad, att afflyttande skollärare skall inom viss tid, innan han ämnar lemna sin plats, derom anmäla till skolrådets ordförande, och denna tid vore lika lång som den tid som måste förflyta emellan det ett val vunnit laga kraft och tillträdestiden, så tror jag att, då denna minimitid tages så tillräcklig att skolrådet i vanligaste fall kan medhinna anskaffandet af annan lärare, ofvannämnda olägenheter skulle i betydlig mån förminska.

På grund utaf hvad jag sålunda anført, tager jag mig friheten värdsamt föreslå, att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla det nu gällande förordning om folkskolelärareplatsers af- och tillträdande förändrades sålunda att,

1:o sedan val af folkskolelärare egt rum, tjensten bör af honom tillträdas å den af de i öfvan åberopade Kongl. kungörelse af den 21 December 1877 bestämde laga af- och tillträdestider, som inträffa näst efter nitio dagar från det valet vunnit laga kraft, och

2:o att folkskolelärare, som från sin innehafvande tjenst vill afgå, vare skyldig att hos vederbörande skolråd senast nittio dagar före sin afflyttning derom göra anmälan.

Om remiss till vederbörande Utskott anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1880.

Alfred Piper.